

STOMATOLOŠKA PROTETIKA

1. SPLOŠNI VIDIKI SPECIALIZACIJE

1.1. Namen specializacije

Stomatološka protetika je stomatološka specialnost. Specializacija je učni in vzgojni proces, v katerem specializant/-ka pridobi taka teoretična in praktična znanja s področja stomatološke protetike, da je sposoben samostojno oskrbeti večino stomatoprotetičnih bolnikov z motnjami in bolezenskimi stanji stomatognatega sistema in je sposoben sodelovati v interdisciplinarni oskrbi s specialisti mejnih strok. Z oskrbo je mišljena diagnostika, načrtovanje, izvedba nekaterih predprotetičnih postopkov zdravljenja in priprave, stomatoprotetična rehabilitacija stomatognatega sistema in preprečevanje bolezenskih stanj. Specializacija obsega tudi poznavanje laboratorijskih postopkov, dentalnih materialov in tehnik.

1.2. Trajanje in struktura specializacije

Specializacija iz stomatološke protetike traja 3 leta (36 mesecev) in obsega:

- **predklinični del**, ki traja 3 mesece in obsega protetične laboratorijske postopke, ter
- **klinični del** specializacije, ki ga tvorijo naslednja predmetna področja:
 - fiksna protetika, snemna protetika, maksilofacialna protetika, implantna protetika in gnatologija 27 mesecev
 - parodontologija in kirurški del implantologije 2 meseca
 - oralna in maksilofacialna kirurgija 2 meseca
 - endodontija 1 mesec
 - zobna in čeljustna ortopedija 1 mesec

1.3. Zaključek specializacije

Glavni mentor ugotovi, da je specializacija opravljena, ko preveri ustreznost trajanja specializacije, izpolnjevanje predpisanih pogojev glede pridobljenega znanja, števila in kakovosti opravljenih posegov in, ali so predpisani kolokviji uspešno opravljeni. Specializacija se konča s specialističnim izpitom.

2. PREVERJANJE ZNANJA

Vsak specializant ima svoj list specializanta (knjižico) ter ločeno tudi dnevnik, v katerega vpisuje vse opravljene posege in prve asistencije ter svoje strokovne, pedagoške in raziskovalne prispevke.

2.1. Sprotno preverjanje znanja

Za zagotavljanje ustreznosti kakovosti specializacije se preverja pridobljeno znanje in sposobnosti specializanta s trajnim nadzorom in občasnimi preverjanji-kolokviji, ki jih specializant opravlja pri glavnem mentorju ali pri njegovih sodelavcih. Preverjanje znanja se izraža tudi z udeležbo pri raziskovalnem delu, poročanju na internih in javnih

strokovnih srečanjih, objavi strokovnega ali znanstvenega sestavka/ov. Preverjanje znanja spremljajočih predmetov se konča s kolokvijem, v obsegu snovi in časovno zaključeno v obdobju trajanja predmeta.

2.2. Specialistični izpit

Poleg izpolnjevanja splošnih pogojev za pristop k specialističnemu izpitu mora specializant:

- glavnemu mentorju in imenovani izpitni komisiji predložiti osem dokumentiranih kliničnih primerov stomatoprotetične oskrbe ali rehabilitacije z različnih področij stomatološke protetike (vezani popisi stanja, diagnostike, načrtovanja, pripravljanih postopkov in poteka oskrbe z diapozitivi, modeli, ali računalniško prezentacijo stanja pred, med in po oskrbi), od tega vsaj en primer implantnoprotoetične oskrbe, vsaj dva primera pa dokumentirana tudi po več kot enem letu po končani oskrbi,
- objaviti ali imeti sprejeta v objavo 2 sestavka v strokovni ali znanstveni reviji, pri katerih je vsaj 1-krat prvi avtor.

Specialistični izpit je sestavljen iz preverjanja pridobljenega praktičnega in teoretičnega znanja specializanta. Izvede se lahko v enem ali dveh med seboj časovno ločenih delih. V odvisnosti od zahtevnosti sprotne preverjanja znanja, lahko specialistični izpit predstavlja le manj zahtevno preverjanje znanja. Praviloma je sestavljen iz praktičnega in teoretičnega dela. Teoretični del je lahko pisni in/ali ustni. Pisni del ne obsega več kot 6 glavnih vprašanj, ustni ne traja več kot 1 uro.

3. PROGRAM SPECIALIZACIJE

3.1. Vsebina programa

Poudarek usposabljanja je na kliničnem delu - stomatoprotetični oskrbi zahtevnih primerov patologije stomatognatega sistema (SGS). Specializant mora poznati in biti sposoben kritično vrednotiti strokovno literaturo s področij stomatološke protetike.

Potrebna znanja specialista stomatološke protetike so:

- anatomija, fiziologija in kineziologija stomatognatega sistema s stališča protetike,
- etiologija, patogeneza in epidemiologija izgube zob in obzobnih tkiv s posledicami za zdravje SGS in telesa,
- etiologija, patogeneza, terapija in epidemiologija parodontalne bolezni,
- etiologija, patogeneza, terapija in epidemiologija prirojenih anomalij SGS,
- etiologija, patogeneza, terapija in epidemiologija kranio-mandibularnih motenj in bolezni čeljustnih sklepov,
- alergije in preobčutljivostne reakcije na dentalne materiale,
- metode stomatološke in stomatoprotetične diagnostike in evidentiranja ugotovitev,
- strategija stomatoprotetičnega načrtovanja in prognoza oskrbe,

- pripravljalni postopki za stomatoprotetično oskrbo, možnosti izbora in omejitve, sodelovanje z mejnimi strokami,
- gnatološke tehnike,
- poznavanje dentalnih materialov in laboratorijskih tehnologij,
- klinika fiksno-protetičnih oskrb (restavracijska stomatologija),
- klinika snemno-protetičnih oskrb, parcialne in totalne snemne proteze,
- kombinirane fiksno- in snemno-protetične oskrbe,
- stomatoprotetične oralne rehabilitacije disgnatij in prirojenih anomalij SGS,
- parodontalna protetična oskrba,
- (geriatrična) protetična oskrba pri starostniku,
- protetična oskrba pri mladostniku,
- estetska protetika,
- implantno-protetična oskrba,
- maksilofacialna protetična rehabilitacija,
- kontrole in vzdrževanje stomatoprotetične oskrbe,
- sodnomedicinski vidiki stomatološke protetike.

3. 2. Potek programa specializacije

3.2.1. Začetni program obsega:

- laboratorijsko stomatološko protetiko z dentalnimi materiali in tehnologijami
3 mesece
- parodontologijo in kirurški del dentalne implantologije
2 meseca
- oralno in maksilofacialno kirurgijo
2 meseca
- endodontijo
1 mesec
- ortodontijo
1 mesec

Program laboratorijske fiksne in snemne protetike za specializante:

1. Preparacije za fiksno-protetična sidra na modelih Frasaco:

1.1. prevleke: polna kovinska prevleka, fasetirana prevleka, kovinskoporcelanske prevleke: polno ogrodje, reducirano ogrodje-but joint, klasična akrilatna prevleka, polna kompozitna prevleka Artglass, klasična jacket polna porcelanska prevleka, polna porcelanska prevleka Empress, polna porcelanska prevleka Alumina InCeram.

1.2. delna sidra: inleji 2. razreda na 2. in 3. ploskvah: kovinski, keramični, kompozitni onlej na premolarju in molarju: kovinski, porcelanski $\frac{3}{4}$, $\frac{4}{5}$, pinlej na podočniku in sekalcu, estetska faseta.

2. Programirana (gnatološka) modelacija v vosku v kvadrantu ena in štiri sočasno.

3. Preparacija za most na modelu Frasaco, izdelava individualne odtisne žlice, odtis, izdelava deljenega delovnega modela, priprava IDM, umavčenje v artikulatore, modelacija ogrodja fasetiranega mostu v vosku, modelacija ogrodja za kovinskoporcelanski most, umavčenje, ulivanje, obdelava, fasetiranje s fiksno-protetičnim kompozitom druge generacije (n.pr. Artglass, Targis...).

4. Izdelava začasnih prevlek in mostičkov po različnih metodah.

5. Modelacija Ramfjordove okluzijske opornice v vosku, laboratorijska izdelava v prozornem akrilatu.

Spoznavanje laboratorijskih polnokeramičnih tehnik (npr.: IPS Empress I in II, InCeram Alumina, Spinel, Circonium, Finesse in Finesse All Ceramic, Procera, Cerec) in različnih kovinskoporcelanskih tehnik.

3.2.2. Nadaljevalni program obsega:

- fiksno protetiko, snemno protetiko, maksilofacialno protetiko, implantno protetiko in gnatologijo v trajanju 27 mesecev.

Specializant v zadnjem letu usposabljanja samostojno vodi klinično ambulanto in sodeluje pri pouku, vendar pod neposrednim nadzorom mentorja. Vključen je tudi v raziskovalno delo. Zaželeno je občasno usposabljanje na tujih inštitucijah.

3.3. Izbirni program

Izbirni program lahko obsega poglobljeno delo na področju maksilofacialne protetike ali gnatologije, specializant lahko v zadnjem letu izbere enega od navedenih področij:

- kraniomandibularne motnje in
- bolezni čeljustnih sklepov.

3.4. Obvezni posegi, obravnave in asistenca

Specializant mora opravljati storitve z vseh področij stomatološke protetike in obravnavati vso glavno patologijo v okviru stroke, ki mu je dostopna v času specializacije.

4. Priznavanje predhodnega usposabljanja kot del programa specializacije

Če je specializant absolvirал izbirni predmet Osnove gnatoloških tehnik in elektrognatografija v okviru magistrskega študija na Medicinski fakulteti v Ljubljani, se mu le-ta upošteva, kot da je opravil 1 mesec specializacije iz stomatološke protetike.